

Ekonomen Terry Crawford-Browne, en av dem som lett oppositionen mot vapenaffären, med ett ex av den parlamentariska utredningen om affären. I slutversionen togs uppgiften om att flygvapnet först inte önskade Jas Gripen bort, berättar en annan ekonom, f d parlamentsledamoten Andrew Feinstein.

– Jag tror man drev frågan som en utvecklingsekonomi, på alla u-länders vägnar. Jag har aldrig hört att landet på grund av resursbrist inte satsat på aids.

Anders Möllander menar heller inte att vapenaffären inskränkt den sydafrikanska regeringens möjligheter att rätta upp landets sociala problem.

– Pengarna är inte problemet, säger han och hänvisar till de insatser regeringen gjort, bland annat att bygga nya hus åt de fattiga, införa gratis skolgång, barnbidrag och så vidare.

– Jag tror absolut att Jas-affären genom motköpen gagnar den sydafrikanska ekonomin. En ledare för ANC sa till mig häromdagen att de går bra.

Andra som LT talar med tror däremot inte att motköpen får någon positiv effekt.

– Motköp är ökända för att inte infrias och för att korrumpera. I vilken butik kan

du köpa något för 30 kronor och få 100 kronor tillbaka? Om det verkligen handlar om bärkraftiga investeringar bör de stå för sig själva, säger Terry Crawford-Browne, sydafrikansk ekonom och en av dem som lett oppositionen mot vapenaffären.

En ANC-medlem är dömd för bedrägeri i förbindelse med affären, andra är åtalade.

Andrew Feinstein, ekonom, före detta parlamentsledamot i Sydafrika för ANC och medlem av parlamentets speciella kommitté för offentliga utgifter, är också kritisk. Inte minst mot proceduren i upphandlingen.

– Varför valdes Jas Gripen trots att flygvapnet föredrog ett italienskt plan? frågar han.

Andrew Feinstein kallar den parlamentariska utredning som gjordes angående proceduren och misstänkta mutor för en fars från början till slut. Presidenten begränsade dess möjligheter att arbeta, och i den slutliga rapporten togs mycket av kriti-

»Varför valdes Jas Gripen trots att flygvapnet föredrog ett italienskt plan?«

ken som fanns med i tidigare utkast bort, bland annat uppgiften om att flygvapnet först inte önskade Jas Gripen, förklarar Andrew Feinstein. Därför lämnade han parlamentet. Just nu skriver han en bok om vapenaffären, ANC och aidspolitiken.

– Motköpen var en dimridå för att få igenom affären, och jag tror inte de kommer att förverkligas. Eftersom regeringen hävdade att man inte hade pengar till ett HIV-program var det ologiskt att man samtidigt bestämde att köpa nya vapen, säger han.

– Hur som helst är det uppenbart att regeringen hade haft mer resurser till andra uppgifter om man avstått från vapenaffären. HIV handlar inte bara om bromsmediciner, det är en sjukdom med sociala dimensioner. Därför hade HIV-situationen kunnat vara en annan idag utan vapenaffären.

Tillägg: Efter intervjun med ambassadör Anders Möllander kontaktas LT av ambassaden. Pereric Högborg, politiskt sakkunnig, upplyser att »Sveriges hållning hela tiden varit skarp«. Han hänvisar bland annat till förre utrikesministern Anna Lindh, som under samtal med sin sydafrikanska motpart kommit överens om att de två var oeniga om HIV-politiken. Ambassaden anser vidare att LT missförstått uppgifterna från biståndshandläggarna om att Sverige är neutralt i HIV-frågan.

Text: Björn Ramel

Foto: Torbjörn Selander

HIV I SÖDRA AFRIKA

Serien om HIV i södra Afrika fortsätter

I nästa nummer: Botswana

– ett positivt exempel

Tidig abort vanligare

52 procent av aborterna görs nu före vecka åtta. För andra året i rad är andelen tidiga aborter högre än andelen aborter efter vecka åtta, uppger Socialstyrelsen. Antalet aborter var nästan 35 000 under förra året, vilket är ungefär lika många som året innan. Sedan aborträtten infördes 1975 har antalet aborter varierat från år till år mellan 30 000 och 38 000.

Flest aborter görs i åldersgruppen 20–24 år, följt av tonårsgruppen 25–29 år. Antalet tonårsaborter har minskat något på senare år, men det finns stora regionala skillnader.

Vem gör vad vid zoonoser?

Två nya dokument om olika myndigheters uppgifter och deras samverkan vid utbrott av zoonoser finns nu publicerade på Socialstyrelsens webbplats <<http://www.socialstyrelsen.se>>. Det ena är »Strategi för myndighetssamverkan vid utbrott av zoonotisk sjukdom« och det andra »Nationell plan för myndighetssamverkan vid utbrott av fågelinfluensa«. De myndigheter som berörs i första hand är Smittskyddsinstitutet, Socialstyrelsen, Sveriges veterinärmedicinska anstalt, Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Arbetsmiljöverket.

Läs mer om zoonoser och myndighetssamverkan i Läkartidningen nr 15–16/2006.

Två nya namn i CS föreslås

Lars Nevander och Anna Rask-Andersen föreslås av valberedningen till nya ledamöter i Läkarförbundets centralstyrelse. Anna Rask-Andersen är docent och överläkare vid Arbets- och miljömedicin vid Akademiska sjukhuset i Uppsala och bland annat ordförande i Sjukhusläkarföreningen i Uppsala.

Lars Nevander är överläkare i barn- och ungdomspsykiatri i Lund och bland annat ledamot i Sjukhusläkarföreningens styrelse.

Båda föreslås av en enhällig valberedning inför fullmäktigemötet i Lund 1–2 juni.

Valberedningens övriga förslag är omval av Eva Nilsson Bågenholm som ordförande, omval av Benny Ståhlberg som andre vice ordförande samt omval av följande övriga CS-ledamöter: Thomas Flodin, Anne-Marie Pernulf, Charlotta Sävblom och Gunnar Welander.